

Regina Maria a României

**REGINA UNEI
ȚĂRI MICI**

---

*Gânduri despre țara
dragă mie*

Traducere din limba engleză
Nicolae Iorga

PREFAȚĂ

Această carte a fost scrisă la epoci deosebite. Partea întâi a văzut lumina într-un ceas când simțeam că războiul se apropia de hotarele noastre și, știind în ce parte ne vom hotărî, am pregătit o serie de schițe ușoare pentru a fi trimise în Anglia când ne vom fi declarat aliații ei.

România e puțin cunoscută mării Împărății de peste mări și doream să fie condeiul meu acela care va vădi unele din frumusețile ei țării mele de naștere. Cu intenție nu am pomenit în volumul întâi nume, cu intenție am trecut atât de repede de la una la alta, căutând ca în cât mai puține cuvinte să vrăjesc atmosfera șesurilor noastre întinse, a nesfârșitelor noastre drumuri prăfoase, a munților și a pădurilor noastre, a satelor noastre smerite, a pitoreștilor noastre biserici și a pașnicelor noastre mănăstiri, a lunilor noastre de căldură și de frig. Mai voiam și aceea: să fac a se cunoaște sufletul, de o melancolie stranie, al poporului nostru.

Într-un timp cu totul deosebit a fost scrisă partea a doua. Grozava depresiune a înfrângerii și a retragerii zăcea ca o povară asupra noastră a tuturor. Trei sferturi din țara noastră ne fuseseră smulse; ca o ceată de oi pierdute fuseserăm goniți din adăposturile noastre.

Simțind cât de deznădăjduit era necazul poporului meu, întrebai pe profesorul Iorga ce pot face pentru sufletele lor în acest ceas de întuneric. „Descrieți-le locurile pe care le-au pierdut,” i-a fost răspunsul. „Ați scris o carte pentru țara nașterii Voastre; acum e vremea să scrieți una pentru țara a cărei nenorocire o împărțiți.” Îndemnată de cuvintele cuiva care credea că aş putea să mișc inimile oamenilor cu condeiul meu, am făcut o a doua serie de schițe, și le-am făcut la un ceas când toți râvneau să-și amintească, să spere...

Le-am spus numai despre ce-mi era tot așa de scump ca și lor, și pot spune că s-au citit larg cărticelele mele. Fiind scrise în zile de necaz, ele au mers drept la inimile acelor pentru care fuseseră scrise, ajutând să întărească acea simțire de încredere între mine și poporul meu, pe care nădăjduiesc ca nimic nu o va putea nimici.

Era numai o biată ediție tipărită pe hârtie de război, dar în multe mâini a ajuns...

Mi s-a spus că acei din Ardeal, aceia pe care i-am așteptat așa de îndelung și care așa de îndelung ne-au așteptat pe noi, ar vrea să citească și ei cartea mea; de aceea se tipărește o nouă ediție în țara lor, care e și a noastră.

Cândva, poate, dacă Dumnezeu mă ajută să trăiesc, voi scrie o altă carte, o carte despre acele scumpe țări care au umplut de dor toate inimile românești, despre acele țări pentru a căror liberare atâtea vieți tinere s-au jertfit, atâtea sânge s-a vărsat... Dar întâi, ca în pelerinaj, trebuie să le străbat, din loc în loc. Căci pot descrie bine numai lucrurile pe care le-am văzut, lucrurile pe care le-am simțit.

Dacă aceasta a treia parte va veni vreodată la lumină, simt ca și cum sufletele celor care au murit pentru idealul nostru ar sta lângă mine, simt ca și cum mâinile lor de umbre mi-ar călăuzi condeiul. Ar fi scrisă pentru cei vii întru pomenirea morților.

Dar prezentul singur e al nostru; viitorul stă în mâinile lui Dumnezeu. Și fiindcă acea carte visată nu s-a înfăptuit încă, trimit aceste două cărticele fraților noștri de peste munți, sperând că vor primi cu simpatie ceea ce cu atâtea iubire s-a scris.

Marie

PARTEA ÎNTÂI

ȚARA MEA

Regina unei țări mici!

Aceia care sunt deprinși a vedea cârmuitori ai unor țări mai mari înțeleg prea puțin ce înseamnă aceasta.

Înseamnă muncă și griji și nădejde, și multă trudă pentru slabă ispravă. Dar larg e câmpul, și, dacă inima are voie bună, mare e opera.

Când eram tânără, gândeam că totul e muncă, muncă pieptiș în sus; dar anii care trecură au adus altă cunoștință, o cunoștință binecuvântată, și acuma știu.

Țara aceasta e mică, e nouă, dar e o țară care mi-e dragă. Îmi trebuie ca și altora să le fie dragă; de aceea ascultați câteva cuvinte despre dânsa. Îngăduiți-mă să zugrăvesc câteva icoane, să fac câteva schițe așa cum le-am văzut cu ochii întâi, apoi cu inima.

CAPITOLUL 1

Odată eram pentru acest popor o străină; acum sunt una dintre ei, și, pentru că vin de atât de departe, am fost mai mult în stare să-i văd cu însușirile lor bune și cu neajunsurile lor. Țara lor e o țară rodnică, o țară de întinse șesuri, de grâu învălurat, de codri adânci, de stâncoși munți, de râuri care în primăvară vuiesc de ape spumegate și care vara nu sunt decât leneșe șuvițe de apă pierdute între pietre. O țară unde țăranii muncesc sub un soare care arde, o țară neatinsă de murdăria fabricilor, o țară de extreme, unde iernile sunt de gheață și verile ard ca în cuptor.

Legătură între Răsărit și Apus.

La început era o țară străină. Drumurile ei prea prăfoase, prea fără de capăt șesurile ei. A trebuit să mă învăț a-i vedea frumusețile și a-i simți nevoile cu inima mea.

Puțin câte puțin străina a ajuns a fi una dintre ei, și acum i-ar plăcea ca pământul nașterii sale să vadă acest pământ cu ochii Reginei lui.

Da, puțin câte puțin am învățat să înțeleg acest popor și încetul cu încetul, el a învățat să mă înțeleagă pe mine.

Acuma ne încredem între noi, și astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu, împreună vom merge spre un mai mare viitor.

—

Iubirea mea de libertate și de zări întinse, iubirea mea de aer liber și de cărări necălcate m-a dus la multe descoperiri. Îmi plăcea să călăresc singură ceasuri întregi ca să ajung la vreun sat pierdut, ca să dau de vreo biserică în ruine stând între crucile ei rustice pe vreun mal ori să mă aflu la cutare loc în vremea apusului, când boltă și pământ erau să fie scăldate în roșu înflăcărat.

O, apusurile românești, ce minunate sunt!

Odată călăream încet spre casă.

Ziua fusese arzătoare, aerul era greu de praf. În nesfârșite valuri de aur ars câmpiile de grâu se întindeau înaintea mea. Nici o aburire de vânt nu mișca maturitatea lor; păreau că așteaptă ceasul secerișului, mândre că sunt bogăția țării.

Cât cuprindeam cu ochiul, câmpii de grâu și alte câmpii de grâu, pierzându-se-n zări într-o linie palidă. O ceață albastră plutea asupra lumii, și cu dânsa o mireasmă de rouă și de sămânță ce coace se ridica ușor din pământ.

La capătul drumului era o fântână, cu cumpăna-i lungă țintind ca un deget uriaș spre cer. Lângă dânsa o veche cruce de piatră hâită într-o parte ca de oboseală, o

cruce înălțată odată cu fântâna întru amintirea cutăruia care murise...

Pace mă înfășura; calul meu nu făcea nici o mișcare: și el era sub farmecul de amurg.

De departe, o cireadă de bivoli venea încet spre mine pe lungul drum drept: un alai urât de bestii care puteau să fi aparținut vremurilor înainte de potop.

Unul câte unul înaintau, acoperiți de noroi, răbdurii, hățânind trupurile lor hâde, purtând masiv capetele lor cu coarne grele, ochii lor goi de înțelegere zgâți spre nimic, de și, când și când, ridicându-și fețele, păreau că-și caută ceva din ceruri.

De subt copitele lor se ridicau nouri de praf, întovărășindu-le orice pas. Soarele apunând îl prindea, prefăcându-l într-un fum aprins. Era un vâl de lumină întins asupra acestor dobitoace de povară, o glorioasă aureolă de raze înaintând cu dânsii către odihna lor.

Stătui pironită pe loc și mă uitai la dânsii cum treceau pe lângă mine, unul câte unul... Și în seara aceia o perdea pare că a fost trasă dinaintea atâtor taine. Prinsesem înțelesul vastei și rodnicei câmpii.

—

Douăzeci și trei de ani am cheltuit până acum în această țară, fiecare zi aducând bucuria ei sau necazul ei, lumina ei sau umbra ei; cu fiecare an interesul meu pentru dânsa s-a făcut mai vast și înțelegerea mea s-a adâncit; am ajuns să știu unde era nevoie de mine ca să ajut.